

MAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Andres Niinepuu
Northwind OÜ
andresn@haberst.ee

Teie 23.04.2025

Meie 12.05.2025 nr 13-3/1694-3

Vastuskiri

Austatud Andres Niinepuu

Täname Teid arvamuse esitamise eest Eesti-Läti neljanda elektriühenduse trassialternatiivide kohta.

Hetkel oleme Eesti-Läti neljanda elektriühenduse riigi eriplaneeringu koostamise etapis, mille käigus kaalutakse tulevasele elektriliinile erinevaid võimalikke asukohti. Selleks, et oleks võimalik asukohti omavahel võrrelda ja tagada kõigile huvitatud isikutele ja laiemale avalikkusele tõhusad võimalused kaasa rääkida, on esialgsed alternatiivsed asukohad avalikustatud.

Tulenevalt planeeringumenetluse vältel täpsustunud asjaoludest ja trassialternatiivide kohta esitatud suurest hulgast ettepanekutest planeerida Saaremaale üks õhuliin esitas Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium Elering ASle ettepaneku kaaluda võimalusi Saaremaale kahe õhuliini asemel ühe rajamiseks.

Elering ASi põhjendatud hinnangust selgub, et arvestades planeeringu eesmärki ja kaaludes võimalikke riske muuhulgas varustuskindluse tagamisega on võimalik planeeringu eesmärke saavutada ka ühe 330-kilovoldise liiniga. See tähendab, et Saaremaale ning ranniku uue alajaama ja Lihula uue alajaama vahele planeeritakse üks 330 kV liinikoridor. Õhuliini trassikoridori laiuseks planeeringus jääb 140 m, maakaabli trassikoridori laiuseks 20 m ja merekaabli trassikoridori laiuseks 432 m. Tegelik ruumivajadus saab olema väiksem, sest planeeringu käigus arvestatakse laiemate koridoridega, et projekteerimisel oleks võimalik asukohta täpsustada.

Täpsustasime ja riiklikus postkastis on Teie teade olemas. Teavitus saadeti 2025-01-30 12:49 Teie ettevõttele registrikoodiga 11866276.

Ainuüksi asjaolu, et Teile kuuluvat kinnistut kaalutakse ühe võimaliku elektriliini asukohana ning see teave on tehtud avalikult kättesaadavaks, ei piira Teie õigust oma kinnistut senisel viisil kasutada või käsutada ning seetõttu ei tohiks omada mõju selle väärtusele. Samas, ka juhul kui selline mõju peaks esinema, on tegemist õiguspärase omandiõiguse riivega, mis on möödapääsmatu planeerimismenetluse läbiviimiseks õiguspärasel, avalikkust kaasaval viisil.

Esiteks selgitame, et planeerimismenetluse käigus paika pandava maa- ja merekaabli trassikoridori ulatus on suurem hilisemast kaabli kaitsevööndist. Sellise lähenemise mõte on anda teatav paindlikkus kaablite täpse asukoha valikul tulenevalt geoloogilistest teguritest jms asjaoludest, mida planeeringumenetluses üksikasjalikult välja ei selgitata. Maakaabelliini kaitsevööndi ulatuseks on 1 meeter äärmistest kaablist, veekaabelliini kaitsevööndi ulatuseks 100 meetrit äärmistest kaablitest. Seega saab tulevane kaitsevöönd olema väiksema ulatusega kui planeeringuga määratav trassikoridor.

Teiseks, asukohaalternatiive tutvustavast kaardirakendusest on Teile ilmselt jäänud ekslik mulje, nagu jääks suurem osa Kütioja kinnistust elektriühenduse kaitsevööndisse. Tegelikult piirdub merekaabli kaitsevöönd merealaga (veeruumiga), Kütioja kinnistul, st maismaal hakkaks selle trassialternatiivi valikul ja maakaabli rajamisel vaid maakaabli kaitsevöönd. Viimane hõlmab väga väikest osa kinnistu põhjaosast. Suurem osa kinnistust, sh lõunaosa, kuhu eelduslikult soovite rajada uut hoonet, jääb elektripaigaldiste kaitsevöönditest välja. Teisisõnu, uus elektriühendus soovitud hoonete rajamist ei takistaks.

Kolmandaks, mis puudutab Kütioja väikesadamat, siis ei välistaks merekaabli rajamine sadamaga külgnevale merealale otseselt sadama kasutamist. Elektripaigaldise kaitsevööndis on (üldjuhul) keelatud vaid teatud tegevused, nt veesõiduki ankurdamine või veesõidukite liiklustähiste ja poide paigaldamine. Eelduslikult ei oleks sadamat kasutavatel alustel vaja end sadamasse või selle kõrvale ankurdada (alused kinnitatakse kai külge) ning olukorras, kus merre pole vaja paigaldada liiklustähiseid või poisid, puuduvad sisulised takistused sadama kasutamisele.

Planeeringu tegemisel on äärmiselt oluline koostöö Keskkonnaametiga, kellega koostöös lahendatakse ka Teie poolt õigustatult välja toodud küsimus, kuidas looduskaitsele tundlikul alal teha ehitustöid võimalikult vähe häiringuid põhjustaval viisil.

Juhul, kui kinnistut läbiv trassialternatiiv osutub valituks, siis liinide all olevaid kinnistuid Elering AS ei soeta, vaid lepatakse isikliku kasutusõiguse lepingu sõlmimisel Eleringi ja maaomaniku vahel kokku, millised tegevused on vajalikud trassikoridori jaoks maa ettevalmistamiseks. Maaomanikul on õigus saada ühekordset kompensatsiooni ja lisaks talumistasu. Maaomanikega kokkulepete sõlmimine toimub pärast planeeringu kehtestamist. Kasutusõiguse seadmisel kompenseeritakse vastavalt maakasutusele ja turuväärtusele.

Turuväärtus tehakse kindlaks maa hindamise käigus ning kompensatsiooni suurust arvestatakse järgnevalt:

- Metsamaa puhul hüvitatakse 100% maa turuväärtusest ja täiendavalt puistu eest ühe raieringi tulu.
- Põllumaa puhul hüvitatakse 33% maa turuväärtusest.
- Elamumaa ja ärimaa puhul hüvitatakse 100% maa turuväärtusest. Planeeringus on eelistus vältida võimalikult palju elamumaad ja ärimaad.
- Iga masti paigaldamise tasu 500 eur/masti kohta.

Täiendavalt tasutakse iga aastaselt kitsenduse tekkimisel talumistasu. Talumistasu arvestuses lähtub Elering AS alates 2024. aastast kehtivast asjaõigusseaduse rakendamise seaduse muudatusest, mille kohaselt on tehnovõrkude talumistasuks 3,5 protsenti rajatise aluse maa maksustamishinnast. Talumistasu suuruse eesmärk on hüvitada vähemalt maamaksu osa taristu alla jääva maa osas.

Kompensatsiooni ja talumistasu kohta saab täpsemat teavet maaomanikele koostatud juhendist: [juhendmaterjal maaomanikele](#).

Ühtlasi juhime tähelepanu, et hetkel on käimas planeerimisprotsess ning täpsustamisel on visandatud trassikoridoride alternatiivid, mida omavahel võrreldakse ja mille erinevaid mõjusid hinnatakse (sotsiaalsed, majanduslikud, kultuurilised ja keskkonnamõjud). Trassialternatiivide valimisel soovime võimalusel vältida metsamaad ning proovime kasutada võimalikult palju olemasolevaid trasse, et oleks võimalikult väike mõju inimestele, kinnistute väärtusele ja looduskeskkonnale. Alternatiivide võrdlemisel on sisendiks ka Teie poolt esitatud informatsioon. Uuringute läbiviimise, alternatiivide võrdlemise ja mõjude hindamise tulemusel selgitavad eksperdid välja sobivaima trassikoridori alternatiivi, mis selgub eeldatavasti järgmise aasta alguses. Sobivaima trassikoridori planeeringulahendust tutvustatakse avalikul väljapanekul ja arutelul, mille toimumisest teavitame nii personaalselt kui ka avalike infokanalite kaudu.

Eesti-Läti neljas elektriühendus loob eeldused Eesti taastuvenergia ekspordiks ja sobivas turuolukorras soodsa elektrienergia impordiks ning tugevdab riigi energiajulgeolekut. Lisaks loob see ühendus tugevama seose Saaremaa ning Mandri-Eesti ja Läti võrkude vahel.

Planeeringuala ja trassialternatiividega saab tutvuda [kaardirakenduses](#), mida jooksvalt täiendatakse.

Lisateave, sh korduma kippuvad küsimused (KKK) ja info selle kohta, kuidas toimitakse erakinnistut läbiva elektriliini valituks osutamise korral, on selgitatud planeeringu kodulehel: [Eesti-Läti neljas elektriühendus | Riigiplaneering](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Ivari Rannama

juhataja

Maa- ja ruumipoliitika osakond

Monika Korolkov

+372 5884 7055 monika.korolkov@mkkm.ee